

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
 Pe un an 4 coroane.
 Pe o jumătate de an 2 coroane.
 Pentru România 10 lei anual.
 Abonamentele se fac la „Tipografa”, sec. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare *Duminecă*

INSERATE
 se primesc în biroul administrației (strada
 Poplăcii nr. 15).
 Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani
 a treia-ora 10 bani.

Esposiția din Sibiu.

O săptămână de sărbători s'a încheiat Dumineca trecută. Sărbările au fost cu atât mai înălțătoare, cu cât ele au fost praznuirea muncii naționale, prin care am dovedit și de data asta progresul neîncetat, ce 'l face poporul nostru, țărani și meseriași, mulțumită dărilor hărăzite lui de Cel de sus și dragostei de neam a conducătorilor lui.

Cu esposiția aceasta ne vom mai ocupa încă în coloanele „Foi Poporului”, gazeta țeranilor și meseriașilor noștri. Deocamdată dăm o parte din vorbirea, cu care presidentul „Reuniunii meseriașilor”, dl Victor Tordășlanu, a închis esposiția.

Stimabile doamne și d-șoare!
Stimabili domni și trașilor!

Cevingă, că industria este izvorul cel mai de căpetenie al bogăției omenești — mâna de oameni, grupată în jurul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” și în al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, acum după câțiva ani de muncă oboșitoare și rodnică, aflat-a sosit momentul de a chema pe țeranul econom și pe meseriașul nostru la sărbătura de înfrățire, la nunta produselor mâinilor și a unuia și a celuilalt, sărbătura, ce se umple de bucurie și de adevărată mândrie națională inimile noastre ale tuturor.

Oa dela această muncă, și pacinică și folositoare obștei, nimenea din cei buni se nu lipsească, toți și toate datu-și-au mâna frățească, toți și toate în-

tinsu-ni-au ajutorul prețios și neapărat.

Sânt luni de zile de când prin comunele noastre dela un capăt și până la celalalt al comitatului nostru nu se vorbește decât de marele eveniment al esposiției sibiene, ce chemată este a ne ridica vaza pe decenii înainte.

Fruntașii din reprezentanțele noastre comunale săritu-ni-au cu mijloace bănești într'ajutor; frunțașele femei: profesele, învățătoarele, notărașile, primărele și celelalte ale noastre cutrierat-au casele țeranilor noștri spre a scoate la lumină, la viață comorile intrupate și ascunse în minunatele lucrări datorite înțelepciunii și dibăciei femeii române, comori, cari nu arare-ori zac nebăgate în seamă prin fundurile de prin lăzi, paturi, cămări, poduri și alte locuri.

Frunțași cu durere de neam și din alte părți, par'că cuprinși de oare-care gelosie și invidie de ceea ce făptuesc sibiienii — încurajați-ne au și ajutat-ne-au și ei în lucrarea noastră, parte îndemnând la muncă, parte înmulțind fondurile indispensabile esposiției.

Reuniunile noastre de meseriași, pe cea mai bună cale a progresului, ear' unde asemenea așezăminte lipsesc, bărbați vrednici și iubitori de înaintare — pusu-s'au și ei în fruntea meseriașilor, pe cari 'i-au îndemnat la lucrare în folosul bine priceput al fiecăruia.

Vrednicul și de toți cinstitul, fost al meu și al multor generațiuni bun *dascăl*, venerabilul domn Dem. Comșa, care oa puțini alții, de mult 'și-a câștigat dreptul la cel mai înalt ord, ce noi putem să îl dăm, la *ordul virtuții na-*

ționale — pe lângă greaua misiune de a fi în curent cu tot ce se petrece în jurul ideii esposiției — săptămâni de-a rândul din zorile zilei și până în noapte târziu, cărmuitu-ne-a pe noi, pe neobositele doamne și domnișoare și pe membrii numitelor două reuniuni, numai și numai, ca bogăția adunată și nouă încredințată, și prin felul cum se va prezenta privitorilor marelui public — să fie vrednică de admirat.

Am o mare și deosebită plăcere de-a constata, că în ce privește esposiția industriei de casă, aproape nu este comună locuită de Români în acest comitat, care să nu fie reprezentată cu lucrări la esposiție, ear' meseriașii noștri, între împrejurările date, oinște ne-au făcut și ei cu lucrările lor din industria profesională.

Lucrul de mână femeiesc, după aceasta esposiție, firmă speranță avem, va ajunge la rangul industriei profesionale. Prin introducerea răsboaielor mai practice și spornice și îndeosebi a răsboaiului mecanic — industria de casă nou și îmbucurător avânt are să iee.

Împrejurarea, că în cursul esposiției s'au aflat mai mulți amatori ba însăși „Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român” intenționează a face o colecțiune din frumoasele lucruri de mână — este o dovadă mai mult, că industria noastră de casă are să formeze în viitorul cel mai apropiat un bogat și neseccat izvor de câștig pentru poporul nostru.

FOIȚA.

Poesii populare.

De pe Murș.

Com. de D-șoara Iuliana Coman, învățătoare.

Măi bădișo ochi verzii,
 Pe Mercuri seara să vii,
 Că și Luni te-am așteptat
 Pân' luna s'o 'ntunecat.

Spune-mi bade adevărat,
 Cu ce apă te-ai spălat?
 Io-ți spui mândră adevărat,
 Cu ce apă m'am spălat,
 Cu apă din fântânișă
 Să fiu fetelor pulcușă.
 Cu apă din trei isvoară,
 Cine m'o vedè să moară,
 Și cu flori de mătragune,
 Cin' m'o vedè să suspine.

Măi bădișo cu păr creș,
 Nu te ține așa măreș,
 Că n'ai boi, și nici vișele,
 Ba nici capre mărunțele.
 Numa un căne și un cotoc
 Și aci 'ți-e binele tot.

La noi la moara din jos
 Este-un măciuiș frumos.
 Fă-mă doamne ce mi face,
 Fă-mă pasere măiastră
 La morărița pe casă,
 S'aud moara cârtăind,
 Pe bădișă fluerând.

Din Runc.

Comun. de Partenie Giurgescu,

Murș, Murș apă lină,
 Alină-mă și pe mine
 Intr'o margine cu tine,
 De nu 'ți-a plăcea de mine,
 Fă-mă brău pe lângă tine.
 De nu 'ți-a plăcea de brău —

Fă-mă peană de sașeu,
 Mă pune în clopul tău;
 Că unde îi însăra,
 Eu bine te-oiu lumina.
 Oamenii te-or întreba:
 „Ce lumină-i da aia?”
 Asta-i lumină de ceară,
 Drăguța din a mea țeară,
 Asta-i lumină de sșeu
 Drăguța din satul meu.

Fă-mă Doamne ce mi face,
 Fă-mă pușu de curcubeu,
 Să mă sulu la D-zeu,
 Să vie Dumineca,
 Peste toată Lipova.
 Că mă bate maică-sa,
 De mi bate c'un cărbune,
 Eu iubitul nu 'l-oi spune.
 De-oi tăcea,
 'Mi-l-oi avea.
 De 'l-oi spune
 Mi 'l-oi pune.

Procesul „Cărții de Aur“. Tribunalul regesc din Cluj a pus termen de pertractare pentru excepțiile înaintate din partea dlui T. V. Păcățianu în contra actului de acuză, în procesul de presă pentru „Cartea de Aur“, pe 4 Noembrie n. Pertractarea va decurge în fața senatului de acuză. La pertractare dl Păcățianu se va prezenta însoțit de apărătorul său, dl advocat Coriolan Brediceanu din Lugoj.

NOUL METROPOLIT AL BUCOVINEI. Majestatea Sa a numit cu hotărîrea preînaltă din 17 l. c. pe Dr. Vladimir de Repta, arhiepiscop și metropolit în Cernăuți.

Noul metropolit s'a născut în 25 Decembrie 1841 în Banila-rusească din o familie de răzeși moldoveni. El a fost profesor la facultatea teologică a universității din Cernăuți, în 1898 fu numit episcop de Rădăuți. Din 1901 era și deputat în Reichsratul din Viena.

„TRIBUNA“ LUATĂ LA GOANĂ. După procesul intentat celor 5 articoli ai „Tribunei“, urmează alte procese. Redactorul ei responsabil a fost citat luni, în 27 c. la judele pe de instrucție Gödri, care i-a comunicat, că procuratura a început procesul de nou 3 articoli primi din Nrii 106, 130 și 135 ai „Tribunei“ pentru agitație politică.

Articolii sînt următorii:

„Vor a ne sugruma“, prim articol apărut în Nr. 106 dela 11/24 Iunie c.

„Tendințe și rezultate“, prim articol apărut în Nr. 130 dela 17/30 Iulie c.

„Tablou moral“, prim articol, apărut în Nr. 135 dela 7 August n. c.

In articoli se tratează chestia ordinațiilor lui Wlassics, confiscarea „Darului de Paști“ etc.

Cele multe înainte!

Reprezentăția teatrală a meseriașilor.

Duminecă seara, ziua închiderii expoziției, meseriașii din Sibiu au dat o reprezentație în teatrul orășenesc din Sibiu în fața unui public, care n'a lăsat nici cel mai mic loc din teatru liber. S'au reprezentat „Vlăduțul mamei“ și „Ruga dela Chișeteu“. În piesa primă dl I. Imbérus, (pădurarul Sbărciog), d-șoara E. Baciu, (Smarandita) și dl Bratu, (tinărul boer) și-au predat rolul cu interes și pricepere. Cel din urmă a dovedit, că e deja deprins bine cu scena. Asemenea bine și-a jucat rolul doamna E. Roșca Di Azente, (Vlăduțul mamei) a știut să țină publicul într'un continuu ris și treptat să-i mărească buna dispoziție, ceea ce este o condițiune esențială a comediei. Peste tot comedia într'un act „Vlăduțul mamei“ a fost foarte bine jucată.

Buna impresie se a lăsat-o piesa primă s'a menținut și la începutul pie-

„Epidemia maghiară“. În ședința de Vineri a parlamentului austriac deputatul Romanczuk a supărat rău pe Maghiari. Era vorba de greva cea mare a muncitorilor ruteni de câmp din Galiția. Greva aceasta a fost înăbușită cu ajutorul armatei, trimițându-se asupra nenorociților țărani, storți acolo de Jidani și nobilii poloni, husărime maghiară. El a spus, că întreaga Galiție de ost a fost invadată cu soldați, indeosebi maghiari, așa, că a fost o adevărată epidemie maghiară. Husarii maghiari fursu tot, ce le cădea în mână. Era vai de femeile, cari le cădeau în mână. În Jagdobo au omorît Maghiarii mulți plugari. El provoacă pe ministrul-president Köber să măntuească Galiția de sozul acesta de soldați.

Sînt de compălimit Maghiarii, când și afară de Ungaria numai astfel de laude își pot câștiga. În România sînt cunoscuți, dar' nu de bine, în America îi numesc Hani, sigur, că eară nu de bine, în Galiția? Ne a spus-o Romanczuk.

O încercare neisbutită. Vice-comitele din comitatul Bistrița-Năsăud și judecătoria cercuală din Bistrița au încercat un atentat contra limbii protocolare germane a orașului. Ceruseră adesea, că procesele verbale despre cauzurile de moarte să fie trimise pe viitor în limba maghiară. În ședința consiliului comunal din 19 l. c. s'a hotărît cu unanimitate a răspunde, că fiind limba protocolară a orașului Bistrița cea germană, numai pe aceasta o poate aplica în afacerile ei.

Atitudine bărbătească. Conform art. de lege 28 din 1876 inspectorii școlari au dreptul de controlă și asupra școalelor confessionale. În §. 5 al acestei legi se spune, că inspectorul trage atențiunea învățătorului asupra defectelor observate și totodată se adresează către autoritățile superioare pentru sanarea lor. Autoritățile superioare școlare sînt la noi consistoarele. În timpul din urmă s'a vîrit în protocoalele de vizitare ale inspectorilor de școale și întrebarea: „Ce dispozițiuni a luat in-

sei a doua și câtă vreme a cântat corul. Țărani dela Rugă, fete și flăcăi întruniți în cor sub conducerea dlui Candid Popa execută în mod armonios și cu un deplin acord între singuraticele voci cîntarea „Doină doiniță“. Solistul de tenor V. Grindean își modulează fără greș cîntarea, al cărei acord de bas susținut de dl Poponea, Moeșan și alți este cât se poate de perfect. Corul reuniunii sodalilor prin cîntările executate a dovedit, că tînde spre progres tot mai mare și este bine condus.

Ce privește pe actorii diletanți și diletanți din piesa a doua, și-au dat silință să interpreteze bine rolurile, ceea ce le a și succedat. În piesa aceasta e foarte puțină acțiune, așa că jucătorii n'au prea avut ce să arete. Lucrul principal au fost cîntările, și în privința acestora publicul a rămas pe deplin mulțumit. După producțiune a urmat joc.

inspectorul la comuna politică sau confessională? Față de comuna confessională inspectorul nu poate lua, conform legii, nici o dispoziție, de aceea preoții săsești din cercul bisericesc al Sibiului au refuzat să subscrie aceste protocoale. Din cauza aceasta strigăte de alarmă contra „Pangermanilor“, „trădătorilor“ etc. Pe conlocuitorii noștri Sași nu-i va turbura urletul acesta și preoților și autorităților noastre le va deschide ochii, ce trebuie să facă, când un inspector școlar maghiar ar cuteza, cu eludarea legii, să vatemă autonomia noastră bisericească.

Ajutorarea bisericilor. În budgetul viitor al ministrului de culte se va ridica poziția „Ajutorarea bisericilor“ la eșitele ordinare cu 600.000 cor., la cele extraordinare cu 100.000 cor. Suma din urmă se va folosi pentru traducerea și tipărirea cărților bisericești slave în limba maghiară.

Judicatura în afaceri de cărți funduare va da o ministrul de justiție încă la 12 judecătoria cercuale, așa că de aici înainte vor mai fi numai 31 judecătoria cercuale, care nu sînt totodată și oficiolate pentru cărți funduare.

DIN LUME.

Feninsula-Balcanică.

Din Sofia se telegrafează, că guvernul bulgar a adresat marilor Puteri o notă-circulară, prin care refutează acuzațiunile Turciei, cum-că ar protegea mișcarea macedoneană.

Prin aceeași notă, guvernul bulgar atrage atențiunea Puterilor asupra situațiunii amenințătoare din Macedonia, rugându-le ca reforme să fie introduse în aceea provincie, în conformitate cu tratatul dela Berlin, altfel va fi imposibil guvernului princiar de a infrina mișcarea din principat în favoarea Macedonenilor.

Pentru scutul consulului rusec din Mitrovița au sosit aici, în trupe mici, 50 Cozaci, cari locuiesc în ambasada rusească din Constantinopol. Plecarea consulului la post cu servitorii sei — așa se numesc Cozaci veniți în Constantinopol — nu e încă definitiv stabilită.

Anglia.

Se anunță în mod oficial, că Chamberlain, ministrul coloniilor, va pleca pe la sfîrșitul lui Noembrie în Africa-de-sud pentru a constata la fața locului problemele, ce se impun după terminarea războiului și organizarea nouelor coloni, prin rezolvarea chestiunilor cari le interesează.

Ministrul coloniilor va vizita coloniile Cap, Natal, Orange și Transvaal și se va reîntoarce în Anglia pe la începutul lui Martie 1903.

„Agenția Reuter“ crede a ști, că această hotărîre a lui Chamberlain este aprobată de rege și de ceilalți ministri și cu multă satisfacțiune primită de Milner, comisarul guvernului în Africa-de-sud și administrator al nouelor coloni.

Francia.

Consiliul de miniștri, ce s'a ținut la Eliseu sub presidenția lui Loubet, a decis a deferi consiliului de stat, ca un abuz, petițiunea membrilor episcopatului francez, în favoarea congregațiilor, de oare-ce aceasta petițiune constituie un act anti-concordator.

Rusia.

«Daily Telegraph» aduce amănunte despre călătorile proiectate ale Țarului. Cătră 15 Ianuarie a. v. va sosi în Roma, unde va petrece patru zile. Apoi vrea să călătorească la Cetinje, Atena și posibil și la Constantinopol, unde l'a invitat Sultanul din incidentul vizitei marului duce Nicolae.

Știri mărunte.

În lupta cu Somali (Africa-de-est) Englezii au pierdut un tun Maxim, 70 morți și 100 răniți. Acesta e raportul oficial.

Din Roma se scrie, că Papa a refuzat să primească pe Loubet ca oaspe venit din Quirinal.

Din comitate.

— Congregațiunea comitatului Arad. —

Congregațiunea comitatului Arad a fost convocată pe Luni ziua sfintei Paraschive. Aceasta neobservare a sărbătorii românești a dat ansă, ca îndată după deschiderea ședinței protopopul Șirlei dl G. Popovici să adreseze o interpelație, la care vicecomitele scuzându-se cu neștiința a promis, că pe viitor va ține cont de astfel de împrejurări.

O altă interpelație o face dl adv. M. Veliciu, în cauza abuzurilor protopretorului din Radna.

Răspunsul vicecomitelui a fost, că a dispus anchetă și despre rezultat va raporta congregației la timpul său.

Urmând raportul general la cuvântul deputatul distal Hollaky, care făcând o aspră critică sistemului, constată că în părțile Hălmeajului sânt stări de lucruri asiatiche. Deputatul Hollaky a spus și comitelui suprem niște lucruri piceoitoare. Tot în materia raportului general vorbește și valorosul avocat Dr. Ștefan C. Pop, constatând, că raportul e plin de date false, de pedepse grele pentru transgresiunile de pădure din ținuturile sărace ale Hălmeajului și Radnei, cu toate că ministrul a dat ordin, ca poporul să nu fie pedepsit pentru ori-ce lucru neînsemnat. Dl Dr. Pop critică mai departe casarma de honvezi, care a costat o sumedenie de bani și a cărei întreținere costă sume enorme. Dl Dr. Ioan Suciu vorbește în cauza instrucțiunii profesionale române de tot mașter tractată din partea mai marilor comitatului. Întocmai ca și dl Dr. Pop nici Dr. Suciu nu ia la cunoștință raportul vicecomitelui.

Venind la ordinea zilei propunerea comisiei permanente, adică a sporirii dării suplimentare pe lângă cele 4%, încă cu un percent pentru fondul ordinar de pensii, precum și crearea unui post de asesor la sedria orfanală atât dl Dr. Ștefan Pop, cât și dl Dr. I. Suciu protestează cu energie. Supusă la votizare propunerea comisiei permanente se primește. Afacerea cu darea pentru căile de comunicație asemenea provoacă o discuție vehementă.

Chestiunea adresei comitatului Presburg n'a putut lipsi nici din congregațiunea Aradului.

La discuția asupra revizuirii legii de naționalitate ia parte dl adv. M. Veliciu, Dr. Suciu, dar' mai ales Dr. S. Pop, care arată, că epigonii de azi vor să dregă opera marilor măestri Desk și Eötvös. Discuția pe tema revizuirii legii de naționalitate a fost pe cât de strasică pe atât de interesantă. Membri români erau solidari în apărarea cu bravură a drepturilor poporului nostru.

Adresa comitatului Presburg, peste care în congregația din Deva s'a trecut la ordinea zilei, fiind pusă la votizare s'a primit. Cu votarea asupra revizuirii legii de naționalitate s'au epuizat și obiectele mai de importanță, celelalte obiecte ce s'au dezbătut în ședința de după amiază au fost mai mult de interes local.

SCRISORI.**Sfințire de biserică în Topa-Sâncraiu.**

Din jurul Clujului ni se scrie: Duminică în 19 l. c. mare sărbătoare a văzut comuna Topa-Sâncraiu. Credincioșii din aceasta comună vestiți de săraci și de omenie — având totodată preoți credincioși și devotați, ca bătrânul Ioan Bochiș și tânărul seu fiu de același nume, au reușit să zidească în scurt timp și afară de câteva ajutoare ale inimilor generoase, numai din jertfa muncii și sărăciei lor, o biserică, care e o adevărată podoabă și mândrie a modestei comune. În mijlocul caselor învechite acoperite cu paie, biserică aceasta frumoasă se ridică măiestoasă ca un palat între colibe vestind de departe despre vrednicia conducătorilor și bună-tatea poporului din aceasta comună.

În 19 Octombrie avea să se facă după mai multe amânări sfințirea acestei biserici.

În dimineața zilei din toate părțile pe toate căile și potecile coborau Românașii, cete, cete, de pe istoricele dealuri, unde înainte cu un milleniu s'au luptat Românii, pe moarte și pe viață, cu voi dușmani până-ce au făcut pacea cu jurământ la *Aschileul* învecinat.

Se adunaseră ea la trei—patru mii de oameni și satul lua înfățișarea unui târg. Actul binecuvântării noiei case a lui D-zeu l'a săvârșit protopopul Clujului Dr. Elis Dăianu, — ca delegat al Metropolitului din Blaj — care deși bolnav nu a pregetat a suporta ostenețile lungii călătorii cu trăsura și oboseala ceremonialului în mijlocul unei astfel de mulțimi. Săvârșind cu mare solemnitate binecuvântarea a rostit dl protopop o cuvântare potrivită despre biserică, predându-o destinațiunii sale sacre, în numele Metropolitului Dr. Victor Mihályi de Apsa, a cărui bucurie părintească pentru zelul credincioșilor a talmăcit-o în avântate cuvinte, împărțind în fine tuturor binecuvântarea sa arhierască.

După aceasta frumoasă predică, care a produs adâncă impresiune asupra poporului, protopopul copleșit de indispoziție a trebuit să se retragă în ca-

sele parohiale. Ceremoniul însă s'a continuat. A urmat liturgie solemnă celebrată de 4 preoți și 2 lectori anume: Vasile Podoabă, directorul «Economului», Gregoriu Lehene, paroch în Arghiș, Petru Dan, paroch în Stobor, Ioan Topan, paroch în Șardul-ugurese, Vasile Moldovan, teolog absolvent și Augustin David, teolog absolvent. La sfârșitul liturgiei Basiliu Podoabă a rostit cu eunoscuită-i oratorie o frumoasă predică populară în care prin asemănările frumoase și originale a cucerit întreg auditorul. Era la 12 ore când a eșit poporul din biserică inundând întreg satul.

Preoțimea și inteligența s'a întrunit în casele parohiale, unde harnicul preot a oferit oaspeților un prânz ales, la care cu toată indispoziția a asistat și protopopul Dr. Dăianu presidând masa. În decursul prânzului s'au rostit mai multe toasturi frumoase dintre cari însem toastul protopopului pentru Roma și Blaj. Din acest toast încordându-se din nou în ciuda indispoziției sale, protopopul Dr. Dăianu a pus în legătură modesta, dar' frumoasa sărbătoare a acestui jur cu Blajul, centrul Metropolei noastre și cu Roma, centrul creștinătății universale, arătând cu admirabile cuvinte gingașa legătură de sentimente și aspirațiuni de sânge și credință ce există între Români, Roma și Blaj. A mai toastat venerabilul paroch Ioan Bochiș pentru protopopul ca delegat al Metropolitului și nou șef al tractului. Basiliu Podoabă pentru preoții Bochiș, Dr. Tamas, avocat în Hida, pentru poporul din Topa-Sâncraiu și curatorat, G. Lehene, P. Dan, învățătorul Mocian, pentru noul protopop și alții. Seara a avut loc o petrecere cu dans, care a reușit foarte bine. **Un oaspe.**

Din Telciu.

— 21 Oct. c.

În 13 a lunei curente populațiunea greco-catolică a comunei Telciu (lângă Năsăud) a avut marea nenorocire de a fi martoră oculară la o grea lovitură pentru dînsa. Falcina clădire a bisericii din nou clădindu-se la a cărei edificare s'a început acum sînt trei ani, la oarele 12 din zi s'a surupat aproape jumătate cu un vuet puternic și asurzitor, al cărui echo trist a răsunat prin toate văile și în toate inimile bine simțitoare ale acestei comune. Vieți omenești nu au căzut victimă acestei întâmplări dureroase și nenorocite pentru noi, căci înainte numai cu o oră de a se surupa bieții lucrători ca prin minune și presimțind catastrofa s'au depărtat din interiorul bisericii și de pe alăturile, ce stau la o înălțime de 26 metri. Marea nenorocire s'a prevăzut cu săptămâni înainte fiind crepate pedestalele ce susțineau cupola în mai multe locuri. Senatul bisericesc din aceasta cauză a și chemat un profesor dela politehnicul din Pesta, rugându-l a se pronunța asupra pericolului ce amenință zidirea, încă în timpul când se mai putea ajuta. Cu mare durere sufletească a trebuit să auzim din gura aceluia cuvintele deprimătoare pentru noi, că întreprinzătorului nostru nu i-a fost iertat a conduce clădirea singur, ci

numai prin un arhitect, care l-a și avut întreprinzătorul, dară care nu s'a prezentat numai de câteva ori la fața locului, și pe timp foarte scurt. Comuna bisericească avea să solvească întreprinzătorilor (ale căror nume le rețac) suma de 140.000 pentru aceasta clădire, din care sumă au și primit 80.000 cor.

Dela începutul clădirii senatul a avut de a întâmpina multe necasuri și neplăceri cu întreprinzătorii, cari folosindu-se de pacința și în parte de nepriceperea noastră fără a observa condițiunile contractului au întrebuițat la clădire tot felul de material slab și necorespunzător, cu toate că senatul ca comitet de clădire l-a făcut totdeauna atenți, dar' durere fără nici un rezultat. Acestia spriginiți de unul sau doi membri din sinul senatului nu au urmat sfaturile bune ale oamenilor cu tragere către biserică, cu toate că acestia au întrebuițat toate mijloacele legale spre a-i constrânge la respectarea condițiilor de clădire și întrebuițarea de material bun, și acuma rezultatul neasculțării lor este ruina noastră materială și neîncrederea poporului față de conducătorii ei. Cei cu musca pe căciulă se încearcă a arunca vina surpărei pe greutatea cupolei, accentuând mereu că acea a trebuit lăsată afară cu totul. Ba unii oameni de valoare încă și-au luat osteneala a se exprima astfel, că de ce treabă este la un sat ca Telciul o biserică cu cupolă. — La toți aceia le dăm modestul răspuns pe aceasta cale, că comuna bisericească Telciu, basată pe forțele ei materiale, a vrut să clădească o biserică, care să fie fala Românilor, în genere și a credincioșilor în specie. Nu cupola ne-a cauzat catastrofa tristă, ci aceia cari au spriginit pe întreprinzători la lucrurile și îndărătnicia ce au arătat-o întotdeauna clădirii. Noi nu suntem chemați a ne da părerea decisivă asupra acestei împrejurări, nefiind oameni pricepători în arta clădirii.

Senatul bisericesc în sedința sa dela 15 Octomvrie st. n. a. c., sub presidiul reverendis. domn vicariu Ciril Deac din Năsăud a ținut o sedință, în care a hotărât, că numai decât să fie chemată o comisiune de pricepători și judecătorească, care ne va lămuri asupra cauzei nenorocirii. Spre scopul acesta s'a și trimis o comisiune la Bistrița în persoanele notarului cercual și a casarului comunal care este și curatorul primar al bisericii. — Ei și-au făcut datorința, dar' durere, că părintele Grigore și cu mai câțiva membri interesați în cauză, nu au așteptat rezultatul comisiunii, ci au convocat o altă sedință pe ziua de 18 Octomvrie în care au ales altă comisiune în persoana capelanului din loc, care în ziua de 19 a lunii curente s'a și prezentat, după-cum spune, la Bistrița cu rugarea, de a eși afară primul inginer dela oficiul de edile regese cu 2 arhitecți. — Nu știu până-acum rezultatul mergerii acestuia.

Nu știm până acum ce pași se vor face din partea autorităților bisericești și politice în aceste afaceri pentru a sana răul de care suferă comuna aceasta, atâta știm că poporul văzând irregularitățile și păcatele celor chemați a-l lumina în o bună dimineață sătul de toate, și adus la desperare va recurge

la mijloace desperate, de care D-zeu să ne ferească. — Tragem atențiunea Rev. Domn vicar asupra celor-ce au să se desvoalte la noi și până când încă nu e târziu, să întrevină în toate ce privesc afacerile bisericii prin o cercetare minuțioasă și pe cei vinovați să-i tragă la răspundere. — Ear' noi Telcenii cu capurile descoperite înaintea ruinelor ce acopere munca noastră de zeci de mii să nu desperăm, ci din contră punându-ne de nou speranța în D-zeu și puterea lui să cercăm toate mijloacele de a ne reculege din perplesitatea în care am căzut și cu curagiu nou și convocarea ajutorului Dumnezeu să începem din nou la muncă, dar' trebuie să fim înțelepți ca șerpii și uniți în cugete și simțiri. Să urmăm sfaturile înțelepte ale binevoitorilor noștri și să pretindem fără rezervă pedepsirea culpabililor și oamenilor fără suflet.

Avutul nostru câștigat prin muncă dreaptă nu vom suferi să fie prădat de aceia cari trândăvesc prin cărcimele Jidanilor, ca apoi să poată provoca scandale și să spargă incuetele noastre. Să nu suferim ca cei chemați de a ne conduce, să fie actorii immoralității.

Grele vorbe sânt acestea, dar' a trebuit să le exprimăm cu cea mai adâncă durere și pe aceasta cale. Am ajuns în stadiul omului desperat — ori salvăm totul, ori perdem totul. Voi, acei creștini adevărați, cari ați dat sudoarea voastră spre ridicarea casei de rugăciune lui D-zeu, nu dați nici o expresiune durerei voastre sufletești pentru marele dezastru ce am suferit, fără îmbărbătați pe cei slabi de inimă ca așa în curând să reparăm aceea-ce s'a periclitat din negrija altora și reutatea acolora, ce au sémănat ură și pismă între noi.

— Mai mulți Telcenii.

Arta de a face focul la popoarele sălbatic.

(Urmare și fine).

Învățați zic, că numele de Prometha e Prometheu. mare titan, fiu al pământului, care a furat focul din cer pentru a-l da muritorilor, din care cauză s'a închipuit în Grecia prin gemenii Dioscuri: Castor și Polux, răsăritul și apusul soarelui, cari nu trebuiau să viețuiască pe pământ împreună, unul trebuind să moară, când celalalt înviază. În aceste condițiuni cele două bețe zeificate ajurs ră mai târziu patronii navigatorilor, cărora le arătau răsăritul și apusul soarelui.

Se presupune chiar, că *Svastica* a fost simbolul zeilor cobiri sau generatori adorați de Pelasgi în insula Samotracia, unde se fundară colegiuri sacerdotale, cari fură mult timp considerate ca sfinții secretelor metalurgiei.

În afară de modul de a produce focul prin mijlocul frecării s'a mai găsit la Malezi și Polinezieni acela al frecării în linie dreaptă, prin care bățul lat se mișcă cu repeziune, într'o parte și alta, într'o scobitură dreaptă făcută în celalalt băț.

Aceste mijloace de a produce focul prin frecare au fost fără îndoială întrebuițate numai de popoarele din climatele calde sau cel puțin uscate.

În sfârșit al 3-lea procedeu mecanic este acela al percuțiunii prin ciocnirea a 2 pietre tari, sau, după-cum face Eschimoșii, a 2 bucăți de mineral tare, mai mult pentru a-și aprinde lămpile lor formate din vase de gresie, în cari se află grăsime de cetacee, pentru a avea lumină în lungile nopți polare și pentru a topi zăpada, decât pentru a-și prepara alimentele, pe cari le mănâncă crude.

Pe de altă parte lemnul este așa de rar în regiunile polare, încât grăsimea cetaceelor sau uleiurile de pește sânt singurele materii de foc, pe cari le au, îmbrăcăminte acelor popoare fiind din piei, cari le țin destul de cald pentru a nu mai ave nevoie să se încălzească la foc.

Cătră polul sud însă, în archipelagul insulelor de foc, cari sânt separate de sudul Americii prin strimtoarea Magellan, tribul numit *Fuegin*, nomad și mânător de oameni, care se îmbracă cu piei, deși sub o climă mai dulce, întreține la aer liber un foc, împrejurul cărui se îngrămădesc cu toții.

Numai din cauza acestor focuri, pe cari navigatorii le vedeau de departe, s'a dat acestui archipelag denumirea de *Țeara-de-foc*.

Dragostea acestor sălbatici pentru foc este atât de mare, încât se zice că au cu ei foc chiar în *piroge*, un fel de luntre făcute din trunchiul unui arbore scobit, de cari se servesc pentru pescuit.

Atât Eschimoșii dela polul nord, cât și Fueginii dela polul sud își produc focul lovind cu o bucată de cremene contra alteia, sau contra unui mineral tare.

Se pare-că în Europa în timpurile preistorice oamenii, cari își făceau locuințe în peșteri, întrețineau în interiorul acestora ca și Fueginii, un foc continuu pentru a se încălzi pe ei și puțin alimentele, pe cari de altmintrelea le mâncău mai mult crude.

Toate depourile găsite în Europa, în peșteri arată, că singurul mijloc de a produce focul a fost acela al ciocnirii prin cremene. Acela al frecării a fost cu totul oriental, cu toate-că se crede că a fost cunoscut și în Europa de sălbaticii din epoca de bronz.

Civilizația epocii de bronz a venit în Europa din Egipt și tot de acolo Grecii au primit legenda, prin care Phoenix este considerat ca tată al cremenei, care la rîndul ei este considerată ca tată al Pyrodei; ceea-ce explică întrebuințarea cremenei și a piritel de fer pentru producțiunea focului.

Mijlocul de a face foc cu oglinzi se ivește în epoca de bronz, când Etruscii ca și Fenicienii și Egiptenii întrebuințau oglinzile pentru producțiunea focului, prin reflexiunea razelor solare și s'a scurs mult timp până în epoca renașterii, când s'au descoperit proprietățile optice ale sticlei, prin întrebuințarea lentilelor.

În Egipt, ca și în Etruria numai riturile sfințite aveau însărcinarea de a face să coboare focul din cer pe altarele, unde se ardeau jertfele și năodată producțiunea focului nu a putut deveni populară la aceste popoare.

Adunare învățătoarească și mai ceva.

(Urmare și fine.)

Asemenea a produs în învățătoare o impresiune neplăcută împrejurararea, că la unii învățători, din comune mai mici, — prin urmare elevi mai puțini și trudă mai puțină — s'a întregit salariul prin ajutor de stat la 400 fl. pe când învățătorii din comunele mai mari, — cu elevi mai mulți, deci și trudă mai multă — sânt tot numai la minimul de 300 fl. Unii dintre cei bine dispuși după prânz strigă, că dacă preoțimea primește ajutorul de stat, de ce să nu-l primească și învățătorii și oă minimul în multe locuri e numai pe hârtie. Tactul și înțelepciunea d-lui președinte a dat și acestui incident o formă mai acomodată și mai matură adică: Venerabilele autorități bisericesti sânt rugate, ca să facă tot posibilul pentru ameliorarea salariilor învățătorilor. Observare: Venerabilul Consistor prin întregirea salariilor la unii învățători la 400 fl. a transpus pe învățătoare în un mod nou de gândire, care va avè de sigur urmări serioase, dar' că favorabil va fi pentru biserică și popor ori nu, de present nu se poate calcula. Ori și cum va fi, dar' procedura Venerabilului consistor a fost greșită, unilaterală și neplăcută pentru învățători. — În urmă s'a conerezut o comisie care să-și exprime alipirea către P. C. Sa dl vicar și s'a primit o propunere, ca taxa apelativă de 20 fl. în procese disciplinare către Ven. Consistor metropolitan să se șteargă. Președintele, prin o vorbire bineprimită, cam pe la 6 ore încheie ședința. Unul dintre învățători mulțumește președintelui pentru buna conducere.

Mai ceva: de câtăva vreme prin circulare s'a impus preoțimei și învățătoareime, ca actele religioase să le facă »deplin«. Actul înmormântării, săvârșit de P. C. Sa dl vicar Vasile Mangra, la care a fost de față învățătorii adunați, a produs asupra învățătoareime impresiune ironică și a dat ansă la observări sarcastice, fiind făcut cu totul pe scurt, așa zicând superficial. Dacă s'a făcut așa pentru străinii adunați e destul de rău, căci străinii nu-și descon-

sideră ceremoniile lor pentru noi. Că nu s'a ținut predică e de scusat, dar' mai mult nu.

În învățătoareime noastră totdeauna face impresie plăcută, dacă la astfel de ocaziune ne cercetează inteligența noastră română. Inteligența din Orade — se vede — prea aristocratică s'a distins în mod »splendid prin absențare »completă«. Souze — concedem — vor fi având la aceasta, dar' — să ne ierte — absolut nu pot avè. — Avem în Orade redactori români — serioși și umoristici — dar' se țin solidari cu inteligența. — Altcum pardon! să poate că noi nu avem atâta inteligența, ca inteligența din Orade să se poată coborî așa jos și aceasta apoi îi dă absolut deplin. Odată — la alegerea officianților reuniunii — câțiva inteligenți ne au cercetat și s'au făcut membri. Înțelegem. Delabihor.

Concurs.

În scopul conferirii stipendiilor și ajutoarelor ce se votează pe anul 1903 din *fundațiunea »Andronic«*.

I. pentru învățăcei de ori ce meserie,

II. pentru sodali deveniți de atari în decursul anului 1902.

III. pentru sodali, cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea lor pentru de a putè deveni măestri, prin aceasta se escrie concurs pe lângă următoarele condițiuni:

Toți petenții la ajutoare și stipendii au să producă în general:

1. Carte de botez,
2. Atestat dela comună despre avere proprie ori a părinților.
3. Atestat familiar dela parochul locului despre familia părinților concurentului, ori, fiind el căsătorit, despre familia sa având a se indica în acest atestat, câți prunci minoreni sânt în familie, câți cercetează școala și câți mai sânt la meserii.

Concurenți pot fi numai *Români ortodoxi născuți în archidieceasa Transilvaniei.*

În special mai au să dovedească:

I. Învățăcei.

a) că au implinit anul al 12-lea al etății;

b) că au cercetat școala poporală ori altă școală superioară;

c) că au încheiat contract cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);

d) Adeverințe dela măestru despre sporiul ce-l arată în meserie, despre diligență și purtarea morală.

Contractul trebuie alăturat la cerere în original sau în copie autenticată.

II. Sodali.

a) că au terminat anii de învățcel în anul 1902, ceea-ce vor dovedi prin atestatul autorității industriale (art. de lege XVII. din 1884 §. 67).

b) că au purtare bună și fac spor mulțumitor, ceea-ce vor dovedi ori cu cartea de lucru ori cu adeverință dela măestru;

c) cei-ce vor dovedi că sânt membri ai unei reuniuni de meseriași și că cunosc mai multe limbi, vor avè preferință.

III. Sodali, cari sânt în condițiuni de a deveni măestri.

a) să aibă certificatul de măestru;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere ca calfă, ceea-ce vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adeverințe dela măestri, la cari au lucrat;

c) În cerere să se arete anume locul unde voiesc să se așeze ca măestri, ce felu de mijloace mai au pentru de a începe meseria pe socoteala lor;

d) Să dovedească cu atestat dela oficiul parochial, că cercetează biserică noastră și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se recere ca cererile să fie scrise și subscribe cu mâna lor proprie, adresate consistorului archidieesan greco-oriental din Sibiu, să le înainteze până la 31 Decembrie 1902 stilul vechiu.

Acei concurenți cu oare-cari studii gimnasiale, cari se vor aplica ca învă-

Țiganul însetat.

Un Țigan era setos
'Și-a plecat spre mare, 'n jos.
Marea mândră și umflată,
C'apucă cerul de toartă.

— De-ay putea, s'o sorb d'odată!...

Horp odată, horp dè două...
Horp dă nouzeci și nouă!

'Ndec!... sarata?!... poate 'i mâna!
'Și amara!.. Ori chiar gura!!..
Aș!.. așa dă multă apa,
'Și amara și sarata?!...
Dè-unde Doamne-atâta sare,
Ca sa sari atâta mare?!...
Haida Vlad! Mai gusta-odată.
'Și 'noa-odată, ș'alta data!...
Tot amara și sarata!...
Ptiu, fire-ai a dracului!!!

Amarita și bahlita!
Viforoșe, ne'mblanzita!!!
Mare ești ș'amarnica!!
Bata-te-ar pardalnica!!!
Mare-ai fost și mare ești!
Vecinie n'ai să putrezești!!
Dac'ai fi fost vin ori țuica.
Ai fi fost mai pușintica!!!
Dè-altfel... Mare 'i rămânea;
Că nici dracu nu te bea!!!

E. Bașcan.

'Și-a găsit beleaua.

Un biet Român se însurase și e',
ca să aibă un căpătâiu, să găsească și
el o bucată acasă, seara, când vine dela
muncă, să nu umble rupt, să-și vadă
rânduială prin casă... ca omul când se
însoară, în sfirșit, că se gândește și el
să-și vie mai ușor, să-și facă vieața mai
dragă.

Asta, săracul, dăduse de pacoste,
că îi era muierea de nu știa face mai

nimic, și ce știa îi era lene să facă, ear'
de femeie sfurșită și rea... nu se mai
pomenea, gândesc, mai ca ea.

Ce-a făcut Românul?... a lăsat-o
și el în voia ei; de striga, o lăsa să
strige; de ocăra o lăsa să ocărasecă; în
sfirșit nu luă seama la ea de loc o
vreme, gândind că o fi mai bine; aș! de
unde?... că se lega ea de el, nu îl lăsa
să-și vază de treabă în tihnă, ear' de
se răstia la ea, or îi mai înfigea și mâna
prin ale coade, țipa de scula tot satul.
O ducea în sfirșit bietul om, dar' tot
era mai rău.

Intr'o zi, având el să ducă niște
grâu la țîrg, a înjugat boii și a plecat.
Era vară, o căldură d'afia afurșita. De
zăduf s'a dus nevasta la gărlă să se
scalde și cum a făcut, cum a dres, a
scăpat într'un ochiu și s'a înecat.

Când a venit omul a doua zi dela
țîrg, preotul satului 'i-a eșit înainte să-
i spuie ce se întâmplase și 'l-a luat și el
cum a gândit mai bine, ca să nu-l is-

țacei la sculptura în lemn, bărdășit și la zidărit sau vor fi aplicați deja ca învățăcei ori sodali la aceste meserii, și cei din urmă vor să se perfecționeze în meseria lor, ori în ateliere mai mari, în cari să poată câștiga praxa recerută, vor fi considerați cu ajutoare mai mărire.

Cererile neinstruite în regulă și cele înaintate după termen nu se consideră.

Consistoriul arhiepiscopesc.

PARTEA ECONOMICĂ.

Expoziția industrială din Sibiu.

Inchiderea expoziției.

Alături de Duminecă fiind fixată închiderea expoziției și împărțirea premiilor, împreună cu sărbări frumoase, earăși a venit la Sibiu un număr public din provincă, care circula pe străzile din apropierea expoziției. Expoziția a fost cercetată toată ziua de o mare mulțime de vizitatori. Afluența a fost mare cu deosebire pe la două ore, când s'a făcut împărțirea premiilor și s'a declarat expoziția de închisă.

Premii s'au dat la o mulțime de exponenți atât meseriașilor, cât și exponenților din secția industriei de casă, ear' cei ce n'au putut fi împărțiți de premii, cu deosebire din lipsa de mijloace, au primit câte o *diplomă de recunoștință*, lucrată artistic în tipografia noastră.

Templarii.

Incepem deci prin descrierea obiectelor espuse de templarii noștri cari în vedința juriului expoziției ținută Joi seara sub presiunea dlui căpitan în pensiu *Pantoleon Lucaș* au și fost premiați.

Unul dintre funtașii exponenți a fost templarul de aici dl *Emil Petrușiu*. Paturile în culoare galbină lucrate în stil englezesc cu capetele artistice vârstate; garderobele cu ornamentică denticulară, etagerul, credențelul și mesețele de noapte: toate sunt lucrate cu atâta eleganță și frumusețe încât ar fi putut ocupa loc în orice expoziție universală.

bească jalea așa rău și deodată. Și între altele 'i a zis:

— Ei, nu te măhni, fiule, că a luat-o D-zeu, nu altoineva.

— Adică țiea D-zeu s'o fi luat, părinte? 'l-a întrebat el așa cu nedumerire.

— Dumnezeu, vezi bine!

— Aoleo săracu, rău a făcut c'a luat-o, că 'și-a găsit beleaua cu ea!

GLUME.

La consiliul de revizie:

Dle doctor, am o boală grozavă care nu se vede.

— Care?

— 'Mi-e 'ntotdeauna sete.

Un răspuns de spirit.

— De ce, dle Cutărescu, ai, mustă, țile negre și părul alb?

— Pentru-că, dragă, mustățile mele sunt cu mult mai tinere ca părul meu.

Al doilea tâmplar destoinic este *Dumitru Martin* din Orăștie, cu frumoasa garnitură de odă de durmit.

În locul al treilea a fost premiat sodalul măsar din loc *George Baciu* Garnitura pentru odă de durmit espusă de dl Baciu este de toată frumuseța.

Dl tâmplar din loc *Ioan P. Popidan* încă a atras atențiunea privitorilor prin cele 2 garderobe de coloratură castanie cu sculptură de ramuri încolăcite.

Mobile frumoase a espus și *Ioan Salamon* din loc.

Între tâmplarii premiați înșirăm și pe *G. Brassai* din Orăștie, care n'a espus mobile ci numai niște deseme de tâmplărie.

Pantofarii.

Ghete de lac, de pele de cheveau, de pele colorată lucrați cu mult gust și finețe împodobesc o parte mărire din localul expoziției. Drept aceea juriul în decernarea premiilor a avut din ce să aleagă. Între pantofarii, cari au fost distinși din partea juriului cu premii, notăm pe următorii: *Ioan Tomuș* din Orăștie *Ioan Tat* din Alba-Iulia *Petru Mihăilșan* din loc *Constantin Dragoș* din loc și *Emil Vintilă* din loc.

Juriul incredințat cu premiarea obiectelor espuse 'și-a îndeplinit greaua și anevoioasa sa lucrare în secția I-a a industriei de casă sub conducerea zelului vice-president al Reuniunii agricole, a dlui Dr. D. P. Barcianu, ear' în secția a II-a a industriei profesionale sub conducerea generosului domn *Pantoleon Lucaș*, căp. c. și r. în pensiu.

În secția primă s'au votat în total 700 cor. premii, ear' în a II-a 733 cor., din cari 85 cor. s'au acoperit din suma de 100 cor. pusă zilele acestea la dispoziția noastră prin Onorabilul comitet al Reuniunii economice din Orăștie.

Atât premiile în bani cât și diplomele s'au eliberat în zilele prime ale săptămânei următoare.

Școlile la expoziție.

Cel dintâiu, care a ținut să se prezenteze la expoziție a fost corpul didactic din Răginari, care a cercetat în fruntea a 179 elevi *Mercuri* expoziția; în aceeași zi corpul didactic din Seliște a adus 96 elevi ai școlii de meserii de acolo și internatul școlii «Asociațiunii» în număr de 65 elevi, în frunte cu d-ra directoară *Elena Petrașcu* și cu domnișoarele profesoare.

Vineri au cercetat expoziția elevii școlii din Tilișca sub conducerea corpului învățătoresc.

Tot Vineri a cercetat o școală de aplicație de pe lângă seminarul «Andreian» cu învățătorul *Candid Popa*, în frunte și școală de repetiție din Seliște, în frunte cu directorul D. Lăpădat și corpul didactic.

Vizitatori.

Între vizitatorii expoziției de Vineri și Sâmbătă se numără Es. Sa F. M. L. general Steeb, cu numeroși oficiali, primarul orașului *Drotleff*, senatorul *Stroe Beloescu*

din Bêrlad, ear' în zilele prime domnul și doamna *Bianu*, și pictorul *Strâmbulescu* din București.

Din Aciliu au asistat 14 persoane sub conducerea învățătorului *Nicolae Iosif* de acolo.

Între cei ce au cercetat expoziția sunt și dl *Eugen Carada*, directorul băncii naționale din București, și dl comite-suprem *Thalman*.

Răsboiul de metal.

Răsboiul de țesut «România», a sosit abia ieri. Acest răsboiu s'a procurat dela firma *Crompton* din București cu prețul 450 Lei, exclusiv transportul. În scopul montării și a punerii în practică a răsboiului a fost invitat la Sibiu mecanicul fabricii *Crompton* din București, care mai are și misiunea de a instrua femeile țesătoare angajate. La răsboiul, ce s'a procurat pe spesele «Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu» și este în special destinat pentru industria casnică, se pot țese atât stoffe de mătășă, bumbac, lână, cât și de in. Răsboiul lucră în mod automatic, se mișcă cu iuțeală mare și produce de șapte ori mai multă pânză ca răsboaiile obișnuite. El se pune în mișcare cu piciorul întocmai ca mașinile de cusut și se poate obține o iuțeală de 180 bătători pe minut. Lățimea răsboiului e de 91 cm., și permite în spațiu urzeală de 86 cm. La răsboiu se poate țese cu 2-6 țese etc.

Albumul de cusături și țesături, ce continuă a se completa — chiemarea are a ne conserva și a ne face cunoscute lucrările mânilor femeilor noastre pe veacuri înainte și nașunilor celor mai îndepărtate.

Mulțumind în numele Reuniunilor aranjatoare tuturor acelor, cari în orice chip au contribuit la buna reușită a expoziției noastre, și mulțumind și ilustrei adunări, pentru onoarea de care părtăși 'i-a făcut asistând la sărbarea de închidere dl *Tordășianu* declară expoziția industrială de închisă.

Sărbări.

Deși închiderea expoziției a fost fixată pe orele 2 p. m. ea a rămas deschisă pentru public până înspre seară.

Seara la 7 s'a dat o reprezentație teatrală în teatru orășnesc, după care a urmat o convenire și joc la «Unicum». Despre aceste raportăm la alt loc.

Meseriași din Turda.

Între vizitatorii de Duminecă ai expoziției au fost și 8 meseriași din *Turda*. Acești vrednici meseriași, cari împreună cu alți soți de ai lor și cu câțiva inteligenți, voiesc a înființa în *Turda* o reuniune de meseriași, au venit din o depărtare considerabilă, anume a vizita expoziția.

Ei au fost conduși de dl *Dr. Eug. Pătăceanu*, adv. în *Turda* și *Alex. Gaia*, contabil de bancă, și sunt următorii: *Ioan Lupu*, *Iosif Urcan* și soția, *Teodor Pop*, *Silviu Bologa*, *Ioan Kis*, *Alexandru Kis*, *Stefan Felerău* și *N. Tulbure*.

Cotețele de paseri.

Nu se poate recomanda în de ajuns, ca să se vegheze cu cea mai mare stricteță la curățenia cotețelor.

De obicei, și mai ales la noi, cotețele sînt foarte rău ținute; locuința găinelor nu este mai nici odată curățită; totuși ar trebui să se știe, că curățenia este elementul cel mai însemnat pentru sănătatea păsărilor și pentru buna funcționare a tuturor organelor lor. Se aud adesea plîngerile crescătorilor, că găinele sînt slabe, că ouă puțin și că cloșca nu reușește; explicația e foarte simplă: găinile putrezesc în murdărie, pe când cotețele ar trebui ținute în starea cea mai completă de curățenie.

Pentru aceasta, să se vâpsească de două sau cel puțin odată pe an cu apă de var; să se ridice regulat escrementele, să se spele cutiile cu apă fierbinte și să se pună în ele, ca măsură de precauțiune, puțină pudră de pyretru și puțină cenușă fină, la care s'a adăugat această pudră, într'un colț al cotețului; găinile se vor pudra și vor scăpa de boli.

Cu toate acestea să se poate întempla, ca găinile să se îmbolnăvească, umplându-se cu insecte sau vermi de tot soiul, proveniți sau dela paele necurate sau din molipsire dela vr'o altă găină bolnavă. Se astupă atunci hermetic toate deschizăturile cotețului, se pune în mijlocul lui un vas, în care se află o bucată de pucioasă, de asupra căreia se pune un cărbune aprins, apoi se închide ușa, care nu se mai deschide decât după două zile. Pucioasa degajează un gas sulfuros, care intră în toate găurile zidului și ale lemnăriei, înecând insectele de ori-ce natură ar fi. Să deschide apoi cotețul, se aerisește bine pentru-ca mirosul de pucioasă să nu facă rău găinilor, cari apoi se restabilesc în domiciliul lor.

Se mai poate stropi localul astfel sulfurizat cu acid fenic amestecat în apă, cu ajutorul unui pulverizator; în chipul acesta, cotețul este pe deplin desinfectat.

Mai este indispensabil, ca găinile să aibă unde va un loc, o găleată, o gaură, sau altceva umplut cu cenușă de lemne, în care să se pudreze și să-și lepede păduchii, pe cari altfel îi aduc în coteț. Intrebuițarea prafului de var este și el un mijloc escelent, nu numai pentru a fixa amoniacul din găinațul găinilor, ci pentru a distruge insectele de tot soiul, cari incomodează păsările. Menținând buna stare a puilor și a găinelor, praful de var îndepărtează mirosul rău chiar în cazul când cotețul nu e curățit decât de două-ori,

Tratamentul acesta se face în chipul următor: se aruncă câțiva pumni de prav de var contra pereților și a plafondului, astfel ca să se producă un praf întins. O parte din acest praf se depune în găurile și crepăturile pereților și plafondului cotețului, distrugând complect insectele, și altă parte cade pe jos, după care se mătură la o parte împreună cu găinuțul. În ziua următoare se face aceeași operațiune. Ori-ce altă muncă de curățire este de prisos, până se scoate grămada de escremente.

După-ce se spală și se pudrează, e bine să se atîrne în coteț un pumn de plante aromatice, al căror miros tare gonește insectele. Se obține un rezultat analog cu esență de eucalyptol, care se varsă pe bucăți de burete introduși în niște coji de ouă, complect golite. Pentru a debarasa păsările de insecte

să li se sufle între pene cu floare de pucioasă. Pentru a fixa mai bine floarea de pene, se încorporează într'un săpun negru, cu care se spală penele.

Intrebuițându-se toate aceste mijloace se vor scăpa găinile și cotețul de insecte; dar pentru a împedea reîntoarcerea insectelor e nevoie de cea mai mare curățenie, care trebuie să se facă zilnic.

Statut pentru tovarășii de consum.

(Urmare.)

§. 14.

Direcțiunea reprezintă tovarășia față cu judecătoria și este îndatorită:

1. a ține întru toate dispozițiunile legii comerciale, statutul, regulamentul precum și hotărârile adunării generale;

2. a ține odată pe lună o ședință ordinară, sau de câte-ori vor cere doi membri ai direcțiunii sau consiliul de control câte o ședință extraordinară;

3. a îngrijii să fie făcute la timp toate notificările și arătările recerute prin legea de tovarășii și să fie purtate cu rînduială registrele tovarășiei;

4. a hotărî asupra primirei sau eschiderei tovarășilor;

5. a supraveghea și examina gestiunea și socotelile casarului și a contabilului și a îngrijii de fructificarea averii în bani gata;

6. a alcătui socotelile anuale și bilanțul.

§. 15.

Direcțiunea poate lua hotărâri valide numai într'o ședință, la care sînt de față mai mult decât jumătate din totalitatea membrilor. Hotărârile se iau cu majoritate de voturi. La caz de egalitate hotărăște votul directorului, care în de regulă nu votează.

Toate hotărârile luate trebuiesc induse în cartea paginată a proceselor verbale ale direcțiunii și iscălite de toți membrii, cari sînt de față.

Datorințele directorului.

§. 16.

Directorul și în lipsa acestuia vicedirectorul este îndatorit:

1. a semna corespondențele și a păstra sigilul tovarășiei;

2. a se îngrijii ca să se împărtășească tribunalului competent ori-ce schimbare în personalul direcțiunii precum și hotărârile privitoare la schimbarea statutului;

3. a supraveghea mersul tuturor afacerilor tovarășiei;

4. a face invitările la ședințele direcțiunii;

5. a purta presiul în ședințele direcțiunii și la adunările generale;

6. a raporta în adunarea generală asupra stării și mersului afacerilor tovarășiei.

§. 17.

Pentru-ca să fie legată tovarășia față cu o a treia persoană, trebuie directorul sau vicedirectorul și un alt membru al direcțiunii să se declare și să semneze în numele tovarășiei.

Consiliul de control.

§. 18.

Consiliul de control constă din 5 membri aleși în adunarea generală pe trei ani.

Acestia aleg din sînul lor un preșident și un vicepreșident. În fiecare an repășesc din consiliu 2 membri. Acei cari au să repășească pentru prima-dată se designează prin sorți; mai târziu hotărăesc anii de serviciu.

Realegerea e admisă.

Pentru cazul, să repășească în decursul anului administrativ din consiliu $\frac{1}{3}$ a membrilor sau să fie acestia în alt mod împedecați a funcționa, atunci trebuie să afle loc în decursul primelor trei luni o alegere suplinitoare.

§. 19.

Consiliul de control ține în intervale potrivite cel puțin patru ședințe ordinare pe an. În cazuri excepționale poate convoca președintele și o ședință extraordinară, indicând în convocare obiectele de pertractare. O ședință extraordinară trebuie să fie convocată și atunci, dacă o cere $\frac{1}{3}$ a membrilor consiliului sau direcțiunea.

Cererea de a se convoca o ședință extraordinară are să cuprindă scopul și motivele convocării și să fie înaintată președintelui în scris.

Hotărâri valide se pot lua numai dacă sînt de față mai mult, decât jumătate din totalitatea membrilor consiliului. Hotărârile se iau cu majoritatea voturilor celor de față. La caz de egalitate hotărăște votul președintelui, care de regulă nu votează.

Toate hotărârile trebuie să fie induse în cartea paginată a proceselor verbale ale consiliului de control și iscălite de președintele și de un alt membru al consiliului.

§. 20.

Consiliul de control, al cărui cerc de activitate este normat prin legea de tovarășii și prin statut, este îndecsebi îndatorit, a controla cel puțin de patru ori pe an cassa și administrația întreagă și observând neglijențe sau abuzuri în detrimentul tovarășiei, a conchema îndată o adunare generală sau a întreprinde alți pași potriviți.

§. 21.

Toate funcțiunile membrilor direcțiunii și ale consiliului de control sînt onorifice. Singuratici membri pot însă să fie remunerați potrivit cu lucrul, ce îndeplinesc. Remunerațiunea se statorește în adunarea generală.

Adunarea generală.

§. 22.

În adunarea generală eseroită drepturile lor numai acei tovarășii, cari sînt de față, și din acestia are fiecare numai un vot fără privire la numărul părțășilor sale.

§. 23.

Adunarea generală se convoacă de cătră direcțiune și trebuie să fie ținută în primele trei luni după espirarea anului administrativ. La caz de trăgănare precum și la întemplări excepționale poate să fie convocată adunarea generală și de cătră consiliul de control.

§. 24.

Adunări generale extraordinare trebuie convocate, de câte ori le recer interesele tovarășiei sau dacă le cere cel puțin a zecea parte din totalitatea tovarășilor.

Cererea de a se convoca o adunare generală extraordinară trebuie să cuprindă scopul, motivele convocării și să fie înaintată directorului în scris.

§. 25.

Convocările unei adunări generale, cari au să cuprindă și obiectele de pertractare, trebuie să fie semnate de directorul sau vicedirectorul și de un alt membru al direcțiunii și să fie trimise cel puțin cu patru săptămâni înainte tovarășilor în scris sau să fie publicate după obiceiul local ori amăsurat hotărârii luate în privința aceasta.

Pentru cazul, că se convoacă adunarea generală de către consiliul de control, trebuie să fie semnate convocările de președintele consiliului.

§. 26.

Directorul, și în absența lui vicedirectorul conduce și prezidează adunările generale ordinare și cele extraordinare și denumește doi protocolanți și un număr recerut de scrutători.

Fiind directorul și vicedirectorul împedecați sau având a se lua o hotărâre în vre o cauză, în care ar fi ei înșiși interesați, adunarea generală va încredința conducerea unui alt tovarăș.

§. 27.

Agendele adunării generale ordinare sânt îndeosebi:

1. Esaminarea socotelilor și aprobarea bilanțului anului expirat;
2. Repartizarea câștigului sau a pierderii;
3. Schimbarea și completarea statutului;
4. Aprobarea și schimbarea regulamentului;
5. Desființarea și liquidarea tovarășiei;
6. Cumpărarea, vinderea și onerarea (îndatorirea) realităților tovarășiei;
7. Satorirea:
 - a) articolelor de consum și a celor trebuincioase pentru exploatarea economiei, cari au a fi cumpărate prin tovarășie;
 - b) și a produselor economice, cari au a fi vândute comun;
8. Aprobarea contractelor de chirie și a altor contracte, cari sânt periodice îndatoritoare;
9. Alegerea directorului, vicedirectorului și a celorlalți membri ai direcțiunii precum și ai consiliului de control și a plenipotențiarilor, cari să reprezente tovarășia în eventuale procese contra membrilor direcțiunii și ai consiliului de control;
10. Hotărârea eventualelor pretențiuni față cu membrii vinovați ai direcțiunii și ai consiliului de control;
11. Destituirea membrilor din direcțiune și din consiliul de control;
12. Alegerea contabilului și a casarului și satorirea remunerațiunii, ce vor primi acestia;

13. Judecarea plângerilor privitoare la administrarea direcțiunii și consiliului de control;

14. Eschiderea tovarășilor;

15. Satorirea eventualelor remunerațiuni pentru singuratici membri din direcțiune și din consiliul de control;

16. Satorirea mărimii sumei, preste care n'au voe să treacă împrumuturile, ce va face tovarășia;

17. Satorirea mărimii crediturilor, cari se pot încuviința singuriților tovarășii. (Va urma).

Știri economice, comerc. industr. jurid.

CertIFICATE pentru mașini de imblătit cu vapor. Ministrul de comerț a hotărât, că proprietarul unei mașini de imblătit cu vapor, dacă e și econom, trebuie să-și scoată numai atunci un certificat, dacă se ocupă mai cu seamă numai cu imblătitul pe plată.

Pentru matriculanți. Ministrul de interne a hotărât să mărească taxele matriculanților de stat în unele ținuturi ale țării.

Budgetul comunelor rurale și urbane din România a fost anul acesta de 397 milioane lei, așa dară cu mult mai mare ca al statului.

Capital englez în Galați. În cercurile comerciale de-acolo se vorbește, că o societate engleză de capitaliști va înființa o bancă cu un capital de 500.000 lire engleze.

Expoziție internațională de apicultură. Societatea centrală austriacă de apicultură organizează o expozițiune internațională de apicultură, care va avea loc la Viena în zilele Paștelui 1903.

Pentru orice deslușiri a se adresa: Central-verein für Bienenzucht Viena (Austria) Schaulflergasse nr. 6.

Recolta României. Statistica recoltelor de astă-vară, publicată în »Monitorul oficial«, arată că pe 1.486.485 hectare s'au obținut 26.959.886 hectolitri de grâu sau 18.4 hectolitri pe hectar. Grâul de toamnă, semănat pe 1.430.384 hectare, a dat 26.312.925 hectolitri sau 18,4 hectolitri pe hectar, pe când grâul de primăvară, semănat pe 56.101 hectare, a dat numai 546.961 hectolitri sau 9,7 hectolitri pe hectar.

Recolta secărei a fost de 2.452.150 hectolitri pe 172.816 hectare, sau 14,2 hectolitri pe hectar; a orzului de 8.694.027 hectolitri pe 507.777 hectare sau 17,1 hectolitri pe hectar sau 24 hectolitri pe hectar.

Rapița a dat 2.065.127 hectolitri pe 223.889 hectare sau 9,2 hectolitri pe hectar; inul 139.000 hectolitri pe 22.090 hectare sau 6,3 hl. pe hectar.

Boala de gură și unghii s'a ivit și în orașul Sibiu și în Turnișor.

Bănci populare au fost în România cu finea anului 1901 256 cu 20.604 membri și un capital de 346.046 lei 18 b.

Urcarea banilor de menagiu la soldați. Ministrul de honvezi a dat ordin, că începând dela 1 Ianuarie 1903 să se dea soldaților un plus de 6 bani în zilele când nu li se dau conserve la cină.

SFATURI.

Un mijloc simplu contra gangrenei la pomi e următorul: Scoatem afară lemnul mort și coaja stricată cât mai bine, ungem partea tăiată cu aluat de var stins și legăm totul cu o cârpă, ca să nu cadă varul. După un pătrar sau o jumătate de an înoim varul. Partea înmăcată de gangrenă va crește pe deplin din nou, dacă vom încl varul mai adese ori.

Toți parii (aracii) etc. din grădina trebuie scoși din pământ și păstrați la un loc sbicit. Tot așa facem și cu uneltele de grădină, pe cari le ungem cu se. Același lucru facem și cu plugul.

Vin roșu turbure se poate limpezii în modul următor: La 100 litre de vin batem două albușuri de ou, le amestecăm bine în două urcioare de vin și turnăm totul în bute. Vinul îl amestecăm bine cu un lanț curat. În curând se va limpezii și apoi îl tragem.

FELURIME.

Ideile astronomice ale Negrilor din Camerun. J. Keller spune, că Negrii Isubu cunosc pe Venus, »Luceafărul dimineții«, și că de pe dinsul știu cât mai e până la răsăritul soarelui.

Cunosc și felurite grupe de stele, de pe cari socot în ce anotimp se află. Așa e o constelație Tole a Nion, alta Tole a Moto, una e Bana ba Niue sau a orfanilor, căci steaua cea luminoasă o închipue a fi tatăl de familie, ear' cele mici copiii, cărora le-a murit nuna și stau părăsiți și plângând înaintea lui.

Aste trei sânt semnele verii. Negrii din Camerun deosebesc numai două regiuni: a răsăritului, care se află în lăuntrul continentului, și a apusului cea spre Ocean.

Luna o credeau, mai de mult, un fel de oase sau capră, care noaptea se coboară pe pământ. Dacă o femeie rămâne în psiție pe vremea lunii pline, are obicei să spue copilului, că luna fi e bunică; ear' dacă arată copilul cu degetul spre lună, nu-l lasă, ci-i zice: »Nu arăta luna cu degetul, că ți-i taie: căci ți-i bună, și trebuie să te porți cu respect«. Au și ei o poveste cu omul, care s'ar fi aflând în lună ca pedeapsă, ca Cain și Abel sau ciobanul.

CRONICĂ.

Alegerile pentru congresul național bisericesc în eparchia Aradului se vor face după cum urmează:

Alegerile deputaților din cler se vor face Joi, 24 Octomvrie (6 Nov.)

Alegerile deputaților mireni: Duminică în 20 Oct. (2 Noemvrie) se publică sinod parohial extraordinar pe ziua de Duminică 27 Octomvrie (9 Nov) când se va ține alegere în fiecare comună. Ear' peste o săptămână, la 10/23 Noemvrie, ca de obicei, se ține scrutinul.

Sinod extraordinar al eparchiei Aradului. Deputaților sinodali ai eparchiei Aradului li s'a trimis prin protosincelul Ioan I. Papp, invitat pentru a lua parte la ședința extraordinară a sinodului extraordinar convocat pe Duminică în 2 Noemvrie st. n.

Viitorul episcop gr. cat. al Orăzii. Visita ce s'a făcut-o în zilele trecute ministrul Wlassics la Beiuș, mulți o explică că s'ar fi făcut pentru întregirea scaunului episcopesc și nu în interesul școlilor de acolo. Se dă acum ca sigur, că în privința întregirii scaunului episcopesc s'au făcut deja de mult dispozițiuni luându-se hotărârea ca episcopul Dr. D. Radu să fie numit în Oradea Mare, ear' în locul lui canonicul Augustin Lauran.

În temniță. Din Moftinul-mic ni se scrie, că la 22 Oct. n., a intrat în temnița tribunalului din Sătmar părintele George Ardelean, ca să-și implinească pedeapsa de 8 zile, pentru că a fost oprit pe niște femei a cânta ungurește în biserica română din Sz. Dob, comitatul Sătmarului.

Prelegeri române în Viena. Dl. Dr. Iosif Popovici a primit însărcinarea, din partea universității din Viena, ca se țină prelegeri din limba literară română. Joi, în 23 l. c. a fost prelegerea de deschidere. Dl. Popovici a cetit despre gramatica română și în conex despre povestile lui Ioan Creangă. — Avem speranță, că în curând se va înființa o catedră pentru limba română. Cu interes general se așteaptă din partea coloniei și tinerimei începutul prelegerilor.

Hymen. Maria Pinciu cu Ioan Pampu, invet. în A. Iulia, și Maria Chirtoș cu Nicolae Pampu anunță celebrarea nunții lor care va avea loc în 2 Noemvrie st. n. a. c., la 4 ore p. m., în biserica gr. cat. din Hosman.

Dela congregațiunea comitatului Hunedoara. Sâmbătă, în 28 s'a ținut congregațiunea comitatului Hunedoarei. Congregațiunea Hunedoarei cum se vede s'a oprit și ea asupra adresei comitatului Presburg pentru modificarea legii de naționalitate. Aceasta a provocat o discuție vehementă la care au luat parte bravii noștri Români Francisc Hossu-Longin, Dr. Aurel Vlad și Dr. Aurel Muntean. Congregațiunea a trecut la ordinea zilei peste adresa comitatului Presburg.

Omaj. Cel mai cetit ziar din România „Universul”, care apare în București, sub direcțiunea marelui filoromân Luigi Cazzavillan, Italian, și al cărui tiraj zilnic trece peste 80.000 exemplare, publică în fruntea numărului său de Vineri, portretul dlui Septimiu B. Murășanu, avocat și secretar al Ligei culturale, ca un omaj pentru demnitatea cu care a știut să reprezinte Liga, studențimea română din Ungaria și chestiunea națională, cu ocaziunea petrecerii studenților italieni în România.

Promovare. Dl. Vasile Meșter, fost radactor la „Tribuna”, a fost promovat în ziua de 25 Octomvrie doctor în științele juridice la universitatea din Cluj. Felicitările noastre!

Intru mărirea lui Dumnezeu. Credinciosul Isidor Căndea, locuitor în Reciu, a dăruit bisericii gr. or. din Păuca un rind de haine prețioase în preț de 100 coroane, ear' credinciosul Ioan Tîpurișia, locuitor în Păuca, a dăruit unele cărți liturgice aceleiași biserici, în preț de 22 coroane.

Primească susamintiții credincioși și pe calea aceasta mulțumitele comitetului parohial gr. or. din Păuca. Patriciu Marcu, paroch.

Ministrul Wlassics în Brașov. Pe maghiarizatorul ministru al școlilor noastre Wlassics l'a prins mare dragoste pentru școlile noastre confessionale. Mai deunăzi căzu ca din senin în Beiuș, unde vizită școlile de sco'ă și conferi cu dl. canonic Lauran. Acum ne sosește știrea, că dl. Wlassics însoțit de consilierul ministerial Victor Molnar a sosit Duminică noaptea în Brașov.

Despre petrecerea ministrului Wlassics în Brașov „Gaz. Trans.” scrie următoarele:

Marți dimineața dl. Wlassics, însoțit de consilierul ministerial Victor Molnar și de docentul Rényi, a vizitat gimnaziul român și în special prelegerile de limba germană, latină și maghiară din clasa a șaptea și a opta. A adresat școlarilor diferite întrebări tot numai în ungurește, ca să vadă cât pricep și cum știu răspunde ungurește. I'a pus să traducă din limba germană, ba chiar și din cea latină în ungurește etc. A mai vizitat apoi clasa a 3-a comercială și școala română de fete. De aici a plecat la Săcele și cu acceleratul dela 2 și 45 min. s'a reîntors luând direcțiunea spre Budapesta. Dacă ministrul-călător se va duce direct acasă sau va mai face incognito încă undeva vre-o surprisă cu visita sa, nu putem ști.

Ministrul Wlassics în Sibiu. Din Brașov ministrul Wlassics a venit de-a dreptul la Sibiu, sosind Marți cu trenul de 9 $\frac{1}{2}$ ore. A durmit la gară în vagon și Mercuria a vizitat toate școlile, între cari și seminarul „Andreian” și școala civilă de fete a „Asociațiunii”. În tot locul a pus întrebări elevilor, interesându-se cu deosebire de progresul în limba maghiară.

Oltenii la Paris. Duminică au plecat prin Predeal doi-spre zece Olteni angajați de un impresariu pentru capitala Francei, cu scop de a dansa pe diferite scene dansurile naționale românești. Acești Olteni au fost provezuți cu niște costumuri naționale foarte frumoase și cu un frumos drapel român. Oltenii vor avea în afară de speșele de călătorie, și întreținerea întregă, câte 200 franci pe lună.

Ungaria fericită. După cum se scrie din Homona (nordul Ungariei) la adunarea de controlă de acolo ar fi trebuit să vină 500 soldați, au venit însă numai vre-o 80, toți ceilalți sânt în America.

Poporațiunea României e după ultimele date oficiale de 6 milioane 30 000 locuitori.

Moarte subită. În Tâlmăciu a căzut în 21 Octomvrie un om îmbrăcat mai sărăcăcios pe stradă, rămânând mort pe loc. Primăria a sfiat, că e Petru Costa din Săliște. Medicul cercual a constatat, că moartea l'a urmat dintr-o boală de inimă. El a fost înmormântat în 23 Octomvrie, acoperindu-se speșele cu cele 5 cor. aflate la el.

Sărmanii holtei! Într'un stat din republica Argentina (America-de-sud) s'a votat o lege aspră contra celor ce nu se însoară. Etatea însuratului se începe acolo cu 20 ani. Bărbatul, care nu se însoară până la 30 ani, trebuie să plătească lunar 24 coroane. În cei cinci ani următori crește birul cu 100 procente. Între 35 și 50 ani plătește o pedeapsă, căci asta nu mai e dare, de 96 coroane, dela 50—75 ani 144 coroane pe lună și numai după anul al 75-lea se scade năpasta la 48 cor. pe an. Împlinind etatea de 80 ani — de va mai ajunge careva până aci — nu mai plătește nenorocitul nimic. Văduvii își pot deplânge soțiile răposate trei ani, apoi ear' trebuie să se însoare. Cel ce dovedește, că a pețit într'un an de trei ori, fără să afle milă înaintea vre-unei frumoase, scapă de pedeapsă. Paragraful acesta îi va scăpa pe mulți de pacoste, căci altminterlea s'ar goli Argentina de bărbați.

Comedii. Din Zorlențul-mare ni se scrie: În comuna noastră este o casă, în care începând cu două săptămâni înainte de aceasta tot dă cu petrii și nime nu știe cine dă, nici nu văd pe nime. Odată dă în fereastră, apoi în ușa, în coperișul casei și sparge țigla de pe casă, sparge oalele când ferb pe foc, răstoarnă sufeii cu apă, lapedă șoalele de pe pat în mijlocul odăii, pică petrii ca din pod și nu vatămă plafonul. Într-o noapte au venit să vadă gendarmii, judele comunei și patroala de noapte, dar' n'au văzut nimic, numai petrii din toate părțile. După dinții încă au dat. Locuitorii casei lui Dimitrie Popa își închipue că sânt strigonii, unii zic că sânt draci.

»Dracii» — de bună-seamă cu carne și cu oase — cari fac astfel de glume proaste, vor fi în curând prinși, căci lucruri de acestea s'au întâmplat și în alte locuri, fără să fie strigoi.

O schimbare de nume pentru 300 000 coroane. Tăranul Andreiu Hajdinak din Orozlo (Baranya) a petiționat la ministerul de interne, ca să-i permită a-și schimba numele în Szelier. Ministrul l'a refuzat pe motiv, că nu e permis, să-și schimbe cineva numele, în Szelier decât pe ungurește. Hajdinak a făcut atunci o a doua petiție, la care a aceluși și copia testamentului, făcut de răposatul morar Andreiu Szelier, care își lasă toată averea lui Hajdinak cu condiția însă, ca acesta să-și schimbe numele în Szelier. — Fiind acesta un argument atât de convingător, dl. ministru a binevoit a face de astă-dată excepție și a îngăduit să se facă schimbarea aceastei de nume, fără să mai ceară dela Hajdinak luarea unui nume maghiar.

O poruncă potrivită. Ministrul școlilor din România a dat ordin, ca de-aici înainte toate elevele dela școlile de fete să poarte șorturi, și anume numai de cele făcute în școlile industriale de fete. Tot ministrul român a oprit pe fete să mai poarte corset, un fel de fleac, cu care-și chinue mijlocul doamnelor, domnișoarele și iăcoalea și câte-o țărancă slabă de fire, mai ales vrând a ascunde strimboșenia corpului lor.

Foc. În comuna Dorgoș (Timiș) au izbucnit foc în cinci locuri deodată, chiar pe când oamenii erau la biserică. În decursul zilei s'au mai aprins în câteva locuri, așa că au ars vre-o 20 de edificii. Numai seara le-a succedat oameșilor îngroziți să pună mâna pe tăciunar, chiar când voia să pună din nou foc. Mișelul a mai fost pedepsit pentru tăciunării. Se crede însă, că e smintit, căci vorbia tot aiurea, când l-au prins.

Concertul Vladaia. D-na Vladaia, cunoscută primadonă dela opera română din București, a întreprins un turneu artistic pe prin Ardeal. După ce a concertat cu succes splendid în multe orașe și orașele dela noi, va da Marți, 4 Noiembrie n., în sala dela »Unicum«, cu concursul d-șoarei Bardosy și al dlui artist dramatic Savu, un concert cu următorul program:

Partea I: 1. Gounod: »Balada și aria bijuteriilor« din opera »Faust«: d-na Vladaia. — 2. Solo la pian executat de d-șoara Bardosy. — 3. Adam: »Arie indiană« din opera »De-ași fi rege«: d-na Vladaia. — 4. Eminescu: »Versuri«: dl Gr. Savu. 5. a) A. Thomas: Romanță din opera »Mignon« și b) Mascagni: Aria Santuzzei din opera »Cavalleria Rusticana«: d-na Vladaia. — 6. * * * »Monologuri« și »Anecdote populare«: dl Gr. Savu. — 7. a) Verdi: »Cavatina« din opera »Ernani« și b) Paraschiv: »După fragi și după mure«: d-na Vladaia.

Partea II: 8. Bizet: »Habanera« din opera »Carmen«: d-na Vladaia. — 9. Solo la pian, executat de d-șoara Bardosy. — 10. Lecocq: »Boleró espagnol«: D-na Vladaia. — 11. Cobuc: »Doine și balade«: dl G. Savu. — 12. Vladaia: »Doina Oiteanului«, cântată de d-na Vladaia. — D-na Vladaia va cânta »Habanera« și »Boleró« în costum spaniol. Prefurile; Loge pentru 4 persoane 12 cor., Locul I. 3 cor., Locul II. 2 cor., Loc de stat 1 cor. NE. Fiecare scaun în loge va fi plătit separat cu 3 cor. O parte din venitul curat este destinat pentru cepii săraci fără deosebire de naționalitate. Inceputul la orele 8 seara. Bilete se află de vânzare la librăria A. G. Seraphin și seara la casă.

Din Gherla ni-se scrie: De câteva zile în piața principală a Gherlei printr-o multe firme ce par a suna românești, dar de fapt sînt armenești, strălucește modest o nouă firmă, care și anul și de fapt e românească. E firma »Economul, soc. pe acțiuni, institut de credit, filiala Gherla«. Noua filială a »Economului« din Cluj e situată în colțul pieții, într'un gir cu rezidența episcopescă. Activitatea și-a început-o mai înainte, inaugurarea oficioasă însă și-a făcut Dumizec, în 16 Octombrie, din care prilej au venit la Gherla directorul »Economului« Vas. Podoabă, membrul în direcțiune Dr. Amos Francu, adv. și Dr. E. Dăianu, protopop, cum și câțiva oficiali. La ora 1 d. a. a avut loc un prânz comun, la care au participat între alții reprezentanții orașului și ai celorlalte bănci, cum și alți onorațiori. — Să fie într'un oas bun.

Nou canonic în Gherla. Tot din Gherla ni se scrie că fără șgomot și solemnități s'au făcut în 26 o. instalarea noului canonic Dr. Octavian Demide. Lipsind episcopul din Gherla, instalarea a condus-o canonicul Bene, fiind de față în mica ospelă numai canonicii, câțiva profesori, preoți și doi străini: Dr. E. Dăianu, protopop Clujului, și Bar. Podoabă, dir. »Economului«.

Isprăvuri țigănești. Cu apropierea iernii se prefac și Țiganii cortorari, mai ales în Țeara ungurească, în lupi flămânzi. După cum aflăm, pe drumul către Beci herceul-mic au năvălit o lae țigănească asupra unor țigani, cari mergeau cu marfa la tirg, și le-au jefuit de toate ce aveau la ele. În Șandorfalva au intrat în curtea țeranului A. Németh și l-au bătut cu bete și furcoșie așa de rău, încât bietul om se luptă acum cu moartea.

Intemplierile acestea vor grăbi și mai mult realizarea planului ce-l are ministrul de a așeza la loc statornic pe acești călători vs. înioi.

Un primar contra cocardei maghiare. Din Seghedin i se scriu lui P. L.: Se știe, că primarul din Chiohinda-mare Jivco Bogdan a fost tras în cercetare disciplinară de către viceșeful comitatului Torontal. Motivul acestei măsuri disciplinare a fost următorul: Fiică-sa Vasiles, elevă în clasa IV. a școlii civile din acel oraș, a refuzat a primi cu ocaziunea aniversării centenare a lui Kossuth cocarda tricoloră maghiară, care s'a distribuit tuturor elevilor. Copila și-a motivat refuzul cu tatâns-șeu, care i-a spus să arunce cocarda, dacă i-s'ar da cu sila. Elevei Vasileca Bogdan i s'a dat o aspră dojană din partea directoarei în fața tuturor elevilor.

Dela băncile ungurești. În Arad este, între altele, și marea bancă ungurească »Aradi ipar és népbank« înființată cu un capital de un milion cor. Directorul ei e marele patriot — deși n'are nume maghiar — Föhm Adolf. De-așta defraudă timp de zece ani de-arândul 309 mil de coroane, pe cari le-a perdut în joc. Imprejurarea, că de 10 ani de zile a furat mereu fără să-l controleze cineva, aruncă o lumină curioasă asupra felului de supraveghere la băncile patriotice.

Ce face beția. Din Blaj ni-se scriu următoarele: Mai mulți țărani din Blaj-sat, venind seara dela lucru, s'au abătut pe la cârcimă. Abia și-au amorțit oasele, cum zice ei, și au început a se certa. Cearta s'a continuat cu bătaie și sfârșit cu omor bestial. Unul adecă, N. Gojan, un om mic de statură și slab, a dat o palmă altuia. Cel palmuit fără a-și resbuna, s'a depărtat. N. G. nu s'a îndestulit cu atâta: a sărit și la alt soț. Înțelegând de aceasta fratele cestui din urmă — Ungur — ce era servitor în vecini, a venit în ajutorul fratelui șeu cu o furcă de fer; l-au scos pe N. G. din cârcimă afară pe stradă și l-au bătut până l-au lăsat mai mort. Transportat acasă după 10 minute a și murit. S'au constatat pe el 12 împunsături de oușit. Bestialii frați — Takács — împreună cu tatăl lor, care se crede, că a fost complice, au fost arestați. Iată ce face beția.

Locul nașterii regelui Mateiu. Preotul din Szaparliget, Rácz Károly, într'un studiu al șeu combate părerea, care susține, că regele Mateiu Corvinul s'a născut în Cluj. Regele Mateiu s'ar fi născut după-cum spune Rácz, în Hollosvar (Hollosvár = Cetatea corbilor). Acest Hollosvar era situat la sud-vest de Banat Comlog în apropiere de Szölös, care aparținea lui Mihail Szilgyi. Pe timpul nașterii lui Mateiu Hollosvár era al Huniadeștilor. Părerea, că regele Mateiu s'a născut în Cluj, datează dela Gaspar Heltai, care a trait în secolul al 16. Rácz susține, că Heltai o fi cetit în vr'un document vechiu Kolozsvár în loc de Hollosvár. Afară de aceasta, Heltai nu era istoric de profesiune, a trăit cu un secol mai târziu, decât regele Mateiu, și prin urmare nu poate fi primit ca autoritate. Parochul abate din Seghedin, Francisc Varga, va prezenta în curând studiul lui Rácz academiei maghiare.

Căscatul în parlament. În dietă se urse domnii deputați de multe ori, mai ales când își aduc aminte ce petreceri îi așteaptă, după ce ies dela ședințe, unde de multe ori trebuie să asculte numai fleacuri. Prin parlamentele din Europa fi este permis fiecărui deputat să caște, până i-se mută făcoile. Nu tot așa în Japonia (Asia). Acolo a fost pedepsit un deputat cu 3 zile închisoare, pentru că a căscat în dietă. Ar fi rău de deputații noștri în Japonia.

Ce venit are Rotschild? Averele casei Rotschild din Viena e enormă. Bilanțul acestei firme pe anul trecut a fost încheiat și s'a constatat, că capitalul este de 11 miliarde 116 milioane 594 672 coroane. Dacă luăm în considerare, că capitalul lui Rotschild aduce venitul 4%, interesul anual, ceea-ce înșe e echiv, căci fi aduce cel puțin 10%, atunci putem socoti venitul anual al acestui bancher colosal. Rotschild are în cazul acesta un venit anual de peste 400 milioane coroane; venitul pe o singură zi e de 1.200.000 coroane, pe minută 833 coroane și pe secundă 13 coroane. Cea mai mare parte a averii colosale a lui Rotschild e plasată în întreprinderi sigure industriale și puține ramuri de industrie sînt, cari nu luoră cu capitalul lui Rotschild. Ce zice la aceste date socialității?

Abstinența generalului Dewet. La banchetul dat în Berlin în onoarea generalilor buri, s'a servit șampanie »Dewet-Sect« oferită de către Christian Schneider. Eroicul general bur înșe, după numele căruia s'a botezat șampania, în tot timpul banchetului n'a beut, decât apă. El nu bea nici-cdată beuturi alcoolice.

Un fotograf pungaș. Domnișorul Steinberger își cumpărase nu de mult în Făgăraș un atelier fotografic. Cu toate că-i mergea foarte bine, a făcut în câteva luni dato: fi de peste zece mii florini, pe cari i-a tocat cu femei și-n beții. Ca să scape de creditori, și-a vîndut atelierul pe sub ascuns cu 5000 florini și a fugit la Budapesta, raiul ștren-gorilor. Aici a fost prins într'una din nopțile trecute în societatea mai multor tovarășe. Bani i-a cam păpat.

„Călimdarul Poporului“.

Al optsprezecelea an din »Călimdarul Poporului« e gata să pornească de nou pe drumul către casa țeranilor, meseriașilor, comercianților și inteligenților noștri. Precum în fiecare an, așa și acum »Tipografia« s'a străduit să pună în mâna oamenilor noștri un călimdar tot mai frumos, tot mai bogat și tot mai instructiv, care să fie adecă o carte păstrată cu drag pentru mai mult timp nu numai pentru un an, cum s'ar pare după firea călimdarului.

După obicinuita parte calendaristică, apoi postă și telegraf, competențe, urmează un capitol lung despre bisericile și școlile noastre, reuniunile de meseriași, de binefacere, de femei, de agricultură, însoțiri de negoț, bănci, cuprinzând date bogate și noue, după schimbările, ce s'au întemplat din anul trecut până acum.

Partea literară e introdusă prin »Credeul Românului«. Urmează numai decât o frumoasă și înduioșitoare biografie, presărată cu poezii, a nemuritorului Avram Iancu. Ea e scrisă de vestitul profesor din Iași Moldovei, dl Grigore C. Butureanu, care atâta căldură a pus în descrierea vieții eroului nostru, încât din nou s'a adevărit, că Românii, fie la Murș, fie la Tisa, fie la Dunăre, fie la Prut, una simțesc. În fruntea biografiei se află chipul lui Iancu, așa cum nu s'a mai publicat până acum nicăieri. Sub icoană e iscălitura proprie a lui Iancu.

Urmează o drăgălașe poezie de T. Șerbanescu, apoi o glumă și după

ea biografia episcopului Mihail Pavel în frunte cu portretul lui, făcut eard anume la Viena pentru „Călimdarul Poporului”. O frumoasă rugăciune în versuri de Elena din Ardeal premerge unei povești de M. Eminescu, după care e icoana mormântului lui Bănuțiu. O anecdotă „Copiii Țiganului” de Teodor Speranța, veselnicul scriitor al nostru, apoi o jalnică istorisire din viața țeranilor de poetul A. Vla-huța, urmată de o glumă, premerge portretul regretatului poet bănățean Victor Vlad Delamarina și o poezie glumeață a lui, „Papricașu nașului”. Urmează o nouă poveste, apoi portretul tinărului rege al Spaniei. Dl I. Georgescu a scris un articol foarte instructiv despre negoțul cu ouă. O poezie frumoasă »Codrule, Măria-Ta...«, o snoavă »Ovreiul la raiu«, și apoi urmează »Răvașul nostru«, aceasta gazeta anuală, care pe 23 de pagini resumează tot ce s'a întâmplat de interes în istoria poporului român și în lumea largă în curs de un an. Răvașul e presdrat cu șapte icoane, portrete de-ale generalilor buri, doamna Krüger, Roosevelt, Abduraman, Abibula și a.

După răvaș se continuă articolul din anul trecut »Bucătaria țeranului«, scris de d-na învățătoare Ana Florea. Și continuarea această e plină de sfaturi bune, de aceea va și fi primită cu aceeași bucurie, cu care au primit toate foile și toți cetitorii partea primă din anul trecut.

Poesii populare, sfaturi și glume încheie partea literară, căreia îi urmează târgurile.

Notă. Călimdarul costă și anul acesta, cu toată bogăția lui, numai 46 bani (23 or.) cu porto cu tot. Pentru încununarea spesselor cu porto se recomandă, ca să și'l procure mai mulți dsodată.

»Drapelul» din Lugoj scrie următoarele despre »Călimdarul Poporului«:

»Călimdarul Poporului« pe anul comun 1903. Sibiu. Editura »Tipografiei« societate pe acții. Conține afară de partea călimdaristică cele mai necesare de a se ști referitor la postă și telegraf, scala timbreilor, bisericile și școlile române, reuniunile noastre, precum și o frumoasă parte literară. Îndeosebi schița »Avram Iancu« e de tot interesantă pentru toți Românii. Sânt apoi povești frumoase, poesii, anecdote și alți articoli interesanți și instructivi. În rubrica »Răvașul nostru« sânt descrise toate evenimentele mai însemnate din viața națională a Românilor. »Călimdarul Poporului« mai conține portretul lui Avram Iancu, al decedatului episcop Mihail Pavel, al poetului bănățean Victor Vlad Delamarina etc. Mai sânt în acest călimdar sfaturi bune pentru popor (Bucătaria țeranului), târgurile și o mulțime de inserate.

Din cauza lipsei de spațiu Posta redacțiunii și administrațiunii se amină pe nrul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni Ioșif Marschall.

Deschidere de prăvălie.

Prin presenta am onorul a face cunoscut onoratului public, că cu ziua de azi am deschis în piața de aici în strada Bereriei nr. 341

o prăvălie de coloniale și manufactură

sub firma improcolată

George Baciu.

80 2-3

Rugând onoratul public să binevoiască a-mi da sprijinul în noua întreprindere, semnez

Orlat, 1 Noemvrie n. 1902.

Cu deosebită stimă

George Baciu.

1.000.000
KRONEN
ALS GRÖSSTER GEWINN IM GLÜCKLICHSTEN FALLE

VERZEICHNISS

aller 55.000 Gewinne o.

Der größte Gewinn im glücklichsten Falle

1.000.000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt:

Sämtliche Gewinne werden in ca. 5 Monaten gezogen und sind in Baar zahlbar.		Kronen
1	Prämio mit	600000
1	Gew. i	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
2	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	50000
1	" "	40000
3	" "	30000
3	" "	25000
8	" "	20000
8	" "	15000
36	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
437	" "	2000
803	" "	1000
1528	" "	500
140	" "	300
34450	" "	200
4850	" "	170
4850	" "	130
100	" "	100
4850	" "	80
3350	" "	40
55,000	Gew. u. Pr. im Betrage	14.459,000

Noroc deosebit la TÖRÖK.

Mulți, mulți s'au făcut fericiți prin noi!

Peste 9 milioane cor. au câștigat iubiiții nostri mușterii dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse, din toată lumea, e loteria noastră de clase reg. ung. privil. care în curând va începe de nou. Din

110.000 LOSURI se sortesc 55.000

cu câștiguri în bani, deci jumătate câștiguri din suma losurilor, conform conspectului de câștiguri alăturat.

De tot vine trasă la sorti enorma sumă de patrusprezece milioane 459.000 coroane în timp de numai 5 luni. Întreaga întreprindere stă sub controla statului 77 4-6

Prețul, conform planului, pentru losurile originale la cl. I. este:

pentru o optima (1/8) fl. — 75 sau cor. 1.50
" un pătrar (1/4) " 1.50 " " 3.—
" o jumătate (1/2) " 3.— " " 6.—
" un los întreg (1) " 6.— " " 12.—

și se vor trimite cu rambursă, ori pe lângă primirea înainte a prețului. Planuri oficiale gratis. Comande pentru losuri originale rog a se trimite până la

10 Noemvrie a. c.

când se începe și tragerea, cu deplină încredere la

A. Török & Comp.,
cassă de schimb (bancă)
Budapesta,

în Ungaria cea mai mare întreprindere pentru vânzarea în detail a losurilor loteriei de clase.

Despărțemintele loteriei de clase ale colecturei noastre principale:

Centrala: Theresienring 46/a.

1. Waitznerring 4.
2. Museumring 11.
3. Elisabethring 54.

Bilet de comandă spre folosire.

St. d. A. Török & Comp., colectori principali Budapesta.

Rog să trimiteți pentru I. cl. los original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial.

Prețul în cor. } și veți încasa cu rambursă } A se șterge ceea-ce }
} urmează cu mandat postal. } nu e de lipsă.

Adresa casată.

Post de vicanotar

e vacant în notariatul **Părău** p. u. Alsó-Venece, comit. Făgăraș. Emolumentele: 360 cor. fix și venite laterale. Doritorii să se adreseze în timpul cel mai seurt la notarul de acolo.

83 1-1

Pășunat de oi.

In comuna **Hamba** (Kakasfalva) se dă în arândă 200 jugere pentru pășunat pe timpul din 27 Octomvrie v. până în 1 Apilie n. 1903.

Lămuriri se capătă la școala română din Hamba.

82 1-1

Hamba, 28 Oct. 1902.

Curatorul bisericesc.

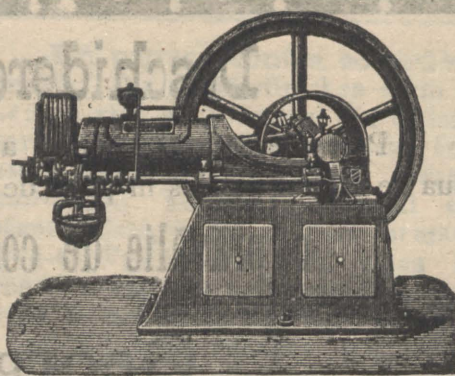
Portretul

lui

Dr. Gregoriu Silași

Încadrat după o fotografie, tipărit pe carton fin, în mărime de 24x32 cm. Îl trimite francat pentru 30 bani.

„Tipografia”, sec. pe acțiuni

De însemnătate pentru morari și toate celelalte ramuri de industrie!

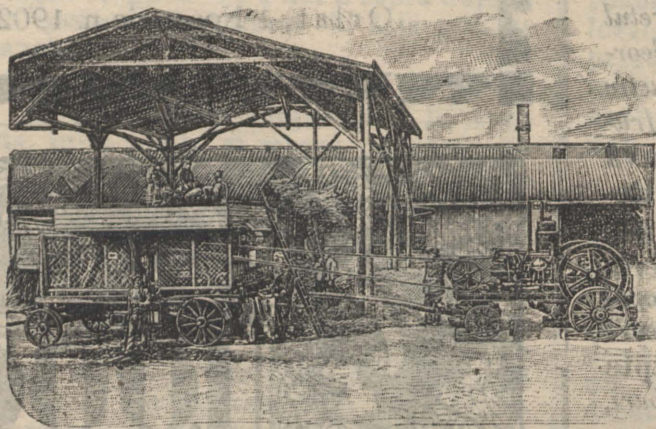
De însemnătate pentru proprietari și economi!

Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice pentru îmblătire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petroliu,

renumit pentru simplitatea sa, ieftinătatea cu care se poate mîna, mînarea ușoară, siguranța folosirii.

Langen & Wolf,
fabrică de motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút
nr. 59.

Reprezentanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini
Andrei Török
în Sibiu.

Acolo espot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.

Informații, planuri și preliminară de prețuri se dau gratuit. 78 4-12

Publicațiune.

Se face prin aceasta cunoscut, că după-ce Înaltul **minister reg. ung. de finanțe** a făcut prin organele sale de controlă revisiune losurilor de I. cl. a loteriei de clasă reg. ung. privileg. (a XI-a loterie), losurile s'au predat spre vânzare colectorilor principali. Prin aceasta se publică planul de loterie aprobat de ministerul reg. ung. de finanțe.

81 1-1

Planul loteriei de clasă reg. ung. privileg. A 11-a loterie. 110.000 losuri, 55.000 câștiguri.

CLASA I. Depunere 12 cor. Tragerea în 20 și 21 Nov. 1902.		CLASA II. Depunere 20 cor. Tragerea în 17 și 18 Dec. 1902		CLASA III. Depunere 32 cor. Tragerea în 13, 14 și 15 Ian. 1903.		CLASA VI. Depunere 24 cor. Tragerea în 26 Martie până 22 Aprilie 1903.			
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	câștiguri	coroane	Cel mai mare câștig în cas de noroc coroane 1,000.000 (1 milion)			
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000				
1 à	20000	1 à	25000	1 à	30000				
1 à	10000	1 à	10000	1 à	20000				
1 à	5000	1 à	5000	1 à	15000				
3 à	2000 6000	3 à	3000 9000	3 à	10000 30000				
5 à	1000 5000	5 à	2000 10000	5 à	5000 25000				
8 à	500 4000	8 à	1000 8000	8 à	2000 16000				
30 à	300 9000	20 à	500 10000	10 à	1000 10000				
100 à	100 19000	110 à	300 33000	120 à	500 60000				
3350 à	40 134000	4350 à	80 348000	4850 à	130 630500	1 Premiu 600000 600000 1 Câștig 400000 400000 1 à 200000 200000 1 à 100000 100000 1 à 80000 80000 1 à 60000 60000 1 à 50000 50000 1 à 40000 40000 2 à 30000 60000 2 à 25000 50000 4 à 20000 80000 5 à 15000 75000 25 à 10000 250000 50 à 5000 250000 405 à 2000 810000 760 à 1000 760000 1140 à 500 5700000 30600 à 200 6120000 33000 câștigi și premiu cor. 10555000			
3500 câșt.	cor. 240000	4500 câșt.	cor. 528000	5000 câșt.	cor. 916500				
CLASA IV. Depunere 40 cor. Tragerea în 10, 11 și 12 Febr. 1903.		CLASA V. Depunere 32 cor. Tragerea în 4 și 5 Martie 1902.							
câștiguri	coroane	câștiguri	coroane						
1 à	90000	1 à	100000						
1 à	30000	1 à	30000						
1 à	20000	1 à	20000						
1 à	15000	1 à	15000						
3 à	10000 30000	3 à	10000 30000						
5 à	5000 25000	5 à	5000 25000						
8 à	2000 16000	8 à	2000 16000						
10 à	1000 10000	10 à	1000 10000						
120 à	500 60000	120 à	500 60000						
4850 à	170 824500	3850 à	200 770000						
5000 câșt.	cor. 1120500	4000 câșt.	cor. 1076000						

Pentru tragerea cl. I. care se va întempla publice în 20 și 21 Nov. anul curent în prezența autorității de controlă reg. ung. și a unui notar regesc în sala de tragere (IV., Eskü-tér, intrarea Duna-utca), se pot căpăta losuri la toate colecturile loteriei de clasă reg. ung. priv.

Budapesta, 26 Octomvrie 1902.

Direcțiunea loteriei de clasă reg. ung. priv.

Lónyay.

Hazay.